

інтелекту, прогнозувати злочини та покращувати кібербезпеку. Технології ШІ дозволяють краще розпізнавати осіб, захищати мережі від кібератак з боку РФ і виявляти підозрілу активність осіб у режимі реального часу. Однак, важливо використовувати ШІ відповідально, зберігаючи баланс між безпекою та захистом прав і свобод громадян. Тому, що в демократичній державі важливо, щоб кожна людина, хто вчинила кримінальне правопорушення, була притягнута до відповідною відповідальності, а також важливо пам'ятати про презумпцію невинуватості.

Література:

1. ЄС уперше покарав Росію за хакерські атаки. URL: <https://www.dw.com/uk/ес-уперше-покарав-росію-за-хакерські-атаки/a54384562> (дата звернення: 22.04.2022).

2. Зачек О.І., Дмитрик Ю.І., Сенік В.В., Роль штучного інтелекту в «Підвищенні ефективності правоохоронної діяльності науковий вісник» // Львівського державного університету внутрішніх справ 2023 р. URL:<https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-3-19>.

3. Штучний інтелект і робототехніка на службі поліції // Matrix-divergent : сайт. URL:<https://matrix-info.com/shtuchnyj-intelekt-i-robototekhnika-na-sluzhbi-politsiyi> (дата звернення: 14.09.2021).

ОСНОВНІ НАПРЯМИ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА СБ УКРАЇНИ У ГАЛУЗІ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Капелюха Артемій,

*аспірант відділу аспірантури і докторантури
Національної академії Служби безпеки України*

Останніми роками, в умовах повномасштабної війни з російською федерацією дещо змінилися напрямки міжнародного співробітництва СБ України. Найбільш активно розвивається співробітництво СБ України зі спецслужбами й правоохоронними органами, експертними установами країн НАТО та ЄС. Зокрема спостерігається активізація взаємодії за такими напрямками:

- партнерство у галузі судово-експертної діяльності;
- протидія міжнародному тероризму та транснаціональній організованій злочинності;
- розвиток євроатлантичного партнерства у сфері кібербезпеки;
- протидія гібридним загрозам;

- впровадження в нашій країні європейських норм та стандартів у сфері безпеки;

- партнерство у сфері енергетичної безпеки;

- укладання міжвідомчих угод за різними напрямками співпраці.

Розвиток міжнародної співпраці СБ України у галузі судово-експертної діяльності відбувається на декількох рівнях:

- з державними експертними органами інших країн на рівні Міністерства юстиції України;

- з експертними органами інших країн на рівні окремих експертних установ України;

- з міжнародними експертними організаціями на рівні окремих експертних установ України [1, с. 146].

Служба безпеки України взаємодіє з іноземними партнерами на підставі міжвідомчих міжнародних договорів. Здійснюється постійний обмін інформацією. Фахівці української спецслужби є також активними учасниками міжнародних форумів і конференцій з експертної, безпекової, правоохоронної, тематики.

Ефективну взаємодію налагоджено з низкою міжнародних організацій. Важливу допомогу в реформуванні СБУ надають Консультативна місія ЄС та Представництво НАТО в Україні. Ефективна співпраця ведеться з Агентством Європейського Союзу з підготовки співробітників правоохоронних органів (CEPOL), Європейською групою з освіти та навчання у сфері кіберзлочинності (ECTEG), Європоллом, Управлінням ООН з наркотиків і злочинності (УНП ООН).

Служба безпеки України послідовно сприяє практичному впровадженню в нашій країні європейських норм та стандартів у сфері безпеки. Так, наприкінці 2021 року Український науково-дослідний інститут спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України набув повноправного членства в Європейському інституті телекомунікаційних стандартів – організації, відповідальній за стандартизацію інформаційних і телекомунікаційних технологій в Європі. Це розширює можливості співпраці з європейськими партнерами, зокрема, у сфері кіберзахисту та в інших перспективних напрямках [2].

Одним із напрямів міжнародного співробітництва СБ України у галузі судово-експертної діяльності варто визнати участь у роботі міжнародних професійних об'єднань. Зокрема, здійснюється співпраця з Європейською мережею судово-експертних установ (ENFSI).

ENFSI розроблено низку програмних документів та актів стратегічного планування, аналіз яких дає можливість визначити основні тренди розвитку судово-експертної діяльності в ЄС на

найближчі роки. Йдеться про План дій Європейського простору судової експертизи 2.0 (далі – EFSA 2.0), затверджений Радою Європейського Союзу на її 3936-му засіданні, що відбулося 9 березня 2023 року. План дій EFSA 2.0 визначає основні вектори розвитку галузі судової експертизи в Європейському союзі (далі – ЄС) до 2030 року. Однією із центральних ідей цього програмного документу є впровадження нових технологій та цифровізація як процесу судової експертизи, так процедур адміністрування судово-експертною діяльністю. Зокрема, пропонується посилити роль біометричних даних в ідентифікації та автентифікації особи. При цьому дискутуються питання можливості і допустимості отримання, використання та обліку біометричних даних, використання штучного інтелекту.

Ще одним пріоритетним напрямом, визнаним Планом дій EFSA 2.0, є стандартизація та уніфікація форматів наборів даних судової експертизи, що дозволить здійснювати обмін такими даними в інформаційних системах ЄС. Створення єдиного європейського простору обміну даними судової експертизи визнано актуальним і необхідним. В низці інститутів судових експертиз ЄС вже розробляються підходи до обміну балістичними даними, отриманими за допомогою 3D сканерів. Однак, впровадження зазначених практик в Україні, навіть у форматі пілотного проєкту, вимагає істотного перегляду чинного законодавства. Також Планом дій EFSA 2.0 акцентовано увагу на доцільності впровадження мультидисциплінарних підходів до використання результатів судової експертизи у кримінальних розслідуваннях та кримінальному аналізі, особливо в межах боротьби з організованою злочинністю [3].

Загалом міжнародне співробітництво у галузі судово-експертної діяльності варто об'єднувати у такі напрями:

- міжнародне співробітництво під час проведення судових експертиз;
- міжнародне наукове співробітництво;
- участь у роботі міжнародних професійних об'єднань;
- співпраця із міжнародними організаціями;
- удосконалення існуючих та створення нових методів та методик судової експертизи, їх стандартизація та валідація;
- стандартизація та акредитація судово-експертних установ за міжнародними стандартами;
- професійна підготовка та підвищення кваліфікації судових експертів [4].

Спільні виклики й загрози обумовлюють розвиток співпраці Служби безпеки України зі спеціальними службами та правоохоронними органами іноземних держав, експертними

установами і безпековими структурами міжнародних організацій, в першу чергу, країн-членів НАТО та ЄС.

Література:

1. Яценко І. І. Загальна характеристика міжнародного співробітництва в галузі судової експертизи: адміністративно-правовий аспект. Наукові записки: серія право. 2019. № 4. С. 142–148.

2. ІСТЕ СБУ отримав повноправне членство в Європейському інституті телекомунікаційних стандартів URL: <https://ssu.gov.ua/novyny/iste-sbu-otrymav-povnopravne-chlenstvo-v-yevropeiskomu-instytuti-telekomunikatsiinykh-standartiv>

3. Чечіль Ю. О. Основні напрями розвитку судово-експертної діяльності: бачення європейської мережі судово-експертних установ (enfsi). *Судова експертиза в контексті відновлення України*: Матеріали III всеукр. наук.-практ. конф. (9 червня 2023 р. м. Львів); за ред. д.т.н. М. О. Можаяєва / НДЦСЕ у сфері інформаційних технологій та інтелектуальної власності Мін'юсту. Київ: видавництво Ліра-К, 2023. С. 38, 39.

4. Біла В. Р. Міжнародне співробітництво у судово-експертній діяльності: сучасний стан та перспективи *Судова експертиза в контексті відновлення України*: Матеріали III всеукр. наук.-практ. конф. (9 червня 2023 р. м. Львів); за ред. д.т.н. М. О. Можаяєва / НДЦСЕ у сфері інформаційних технологій та інтелектуальної власності Мін'юсту. Київ: видавництво Ліра-К, 2023. С. 46.

ФУНКЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ОРГАНІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ

Капустіна Марієтта,

*кандидат юридичних наук, доцент,
старший науковий співробітник*

*Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності
імені академіка В. В. Сташиса*

Національної академії правових наук України

Інформаційні системи, які використовують органи кримінальної юстиції в своїй діяльності виконують низку функцій. Вивчення та аналіз юридичної літератури та нормативно-правових актів з окресленої проблематики дозволили виділити наступні: